

oning kreeg.
ven. Op zeke-
i Psalm 119:
Uwen Geest",
eg rollen, en
in. Dit „valte
n Heere, geen
t Gods Naam
if echter ver-
yelen wilden
Maar anderen
er om, en zoo
ouden. Later
kleine negotie
den afgeraakt
ere. Want hij
en zielenbe-
agavondgezel-

dat een arme
ring, tot zóó'n
iet antwoord:
rit- en men-
Uwen Christus,
t. Daarbij was
d natuurlijke
n gewoon, en
de schrijvers,
er Groe. Des
t gehoor van
" bij Da Kor-
linee van de
ente. In later
ernaars „onder
r 'talgemeen,
te veel met
d hij niet van
d".

een bevestigd
n ouds", „die
't donker toch
t met zijn be-
Hij had rust
rijken, heer-
tot wijsheid,
ar nu viel hij
de zichzelf
ie niet als hij
ag in gevaar,
euwig om te
was om door
gesproken te
ren van hem
ilzoekend ge-
geslagen. Ten
erde het getal
lotte verliep
van zijn leven
n geestelijken
oeld over zijn
acht, om als

tdrukking ge-
nder brengt
eling kunnen
ch. 38 en 39
p vs 10 v.v.
s sprake van
ntant van de
an, Gog met
stigt men de
rdaad sprake
edvergiende
1, waar die
als monster-
le uitleggers
instige, maar
ordt gedoeld
ur, Babel en
dus ook hij
a die Ezech.

maar plaatsen
14 v.v., waar
; maar naar
r algemeene
aankondiging
e kleine pro-
re lezen, dat
om over hen
it te storten;
en naar een
— in schets
dat wij hier
en aan oor-
k hierop kan

Jeremia. Bij-
en vijand „uit
r deze vijand
erk dat deze
n Jeruzalem.
o begon; dat
van Gog uit
ingschap zal
24; maar de
onweder des
ewoners van
telijk oordeel

conscientierechter op te treden en de kleinen te slaan. Een vrij, vol, algemeenzaam Evangelie, dat was ten slotte alles wat hij weten wilde, en niet licht kon een predikant den weg der zaligheid in Christus voor zondaren te ruim voorstellen. Zelf is hij in vertrouwen op Christus en zeker dat God in vroeger dagen groote dingen aan hem gedaan had, maar zonder de volkomen blijdschap in God, gestorven en opgenomen onder de geesten der volmaakt rechtvaardigen.

Een spotters vroeg hem eens, of hij in de opstanding des vleesch ook een paar nieuwe kraken zou krijgen. Zijn antwoord was kort en goed: neen, mijn vriend, dan heb ik ze niet meer nodig, dan zal dit vernederd lichaam aan het heerlijk lichaam van Christus gelijkvormig wezen.

Daar zeggen wij Amen toe. En gedachtig aan dezen Amsterdamschen straatzanger herinneren wij ons het heerlijke en troostrijke psalmwoord: Wie is gelijk de Heere, onze God? Die zeer hoog woont, Die zeer laag ziet, in den hemel en op de aarde; Die den geringe uit het stof opricht, en den nooddruftige uit den drek verhoogt; om te doen zitten bij de prinses, bij de prinses zins volks. Psalm 113:5-8.

RULLMANN.

ZENDING EN EVANGELISATIE

OPEN BRIEF

aan Ds K. Schilder, redacteur van „De Reformatie".

Geachte Collega,

Mag ik, n.a.v. onze correspondentie in no. 36 van uw blad, de „Deventer vragen" met een enkele vermeerderen en U een paar persoonlijke, concrete vragen voorleggen?

Stel eens het volgende geval:

Er is een interkerkelijke evangelisatie. Door haar arbeid (niet in de laatste plaats door den indruk van haar eensgezind getuigenis) komen 10 menschen tot inkeer. Ze roepen (met den stokbewaarder) tot hen, die hun het evangelie predikten: wat moeten we doen? Het antwoord luidt (met Paulus en Silas): Doen? Gelooft in den Heere Jezus Christus, dan zult ge zalig worden. Ze komen tot onzen Heiland. Ze worden zalig, misschien met hun huis. Nu zijn ze dus zalig. Maar ze willen dat ook in de gemeenschap der heiligen toonen. Natuurlijk. Die evangelisatie-commissie wil ook meer. Ze moeten samenleven met de gemeente van Christus. Nu komt de vraag: naar welke kerk? Is dat voor deze menschen de GROOTE vraag? Neen, die is beslist. Het is zelfs voor de meesten nauwelijks een probleem. Of van huis uit, of door familie-banden hebben ze relatie met een kerk. Anderen worden tot een bepaalde gemeente getrokken, omdat ze getroffen werden door het woord van een prediker uit die gemeente. Ook zijn er, die worden opgevangen door een

zijn alweer de Chaldeen; zoodat ook deze plaats niets met de profetie van Gog te maken heeft.

Men kan dus gerust zeggen, dat de poging om een bepaalde plaats uit oudere profetieën aan te wijzen, waarin reeds van Gog sprake is, zoodat Ezech. 38:17 daarop kan doelen, geheel en al is mislukt. Dat heeft dan ook enkele uitleggers er toe gebracht een anderen weg in te slaan en de oplossing te zoeken in de algemeene strekking van de profetie. Een der moderne verklaarders doet dit zóó, dat hij alle eschatologische uitspraken van de profeten ziet als slechts in vorm verschillende teekeningen van één zelfde beeld: hij vergelijkt ze met een schilderijen-galerij van Middeleeuwsche Madonna-beelden: elke meester heeft zijn bepaalde wijze van schilderen, zijn eigen kunst, maar het is in wezen altijd hetzelfde beeld. Zoo vindt hij in de profetieën één beeld: Israël, aangegrind van alle zijden door vijanden, die plotseling verdwijnen (of verbrand of neergeveld worden of hun eigen wapens tot landbouwwerktuigen omsmeden). Op deze wijze worden echter de concrete trekken van de verschillende profetieën uitgewischt en alle profetische toekomstschildering tot een ongreepbare algemeenschap vervaagd. In zulk een samensmelting van alle profetische toekomstbeelden kan men natuurlijk heel gemakkelijk ook de profetie van Gog plaats geven; maar Ezech. 38:17 moet toch wel iets anders bedoelen: hier is beslist sprake van concrete vroegere aankondigingen. Een der jongste orthodoxe verklaarders, Dr Troelstra, Ezechiel in Tekst en Uitleg II, bldz. 126, wendt het op andere wijze over een soortgelijken boog, als hij zegt „de naam Gog komt niet voor, maar door de vroegere profeten loopt meer of minder duidelijk al een lijn, die hier scherp aan 't licht komt". Ik ben niet bij machte deze lijn te ontdekken en de geleerde schrijver blijft ook in gebreke ons die met voldoende duidelijkheid aan te wijzen. Neen, ook op deze manier is voor de moeilijkheid die Ezech. 38:17 oplevert geen oplossing te vinden.

Wij moeten het mijns inziens eerlijk aandurven om te erkennen, dat wij de profetieën, waarop in Ezech. 38:17 gedoeld wordt, in het Oude Testament niet bezitten. En is dat nu ook zoo verschrikkelijk, dat men zulke wanhopige pogingen moet doen om die profetieën toch aan te

kerkelijke evangelisatie, die zich met dat opvangen bezig houdt. Goed. We hadden 10 menschen. 3 worden lid der Gereformeerde Kerk, 1 sluit zich aan bij de Chr. Geref. Gemeente, 2 doen belijdenis in de Lutherse Kerk, 3 gaan naar de Hervormde Kerk en 1 komt er niet toe om lid van een bepaalde kerk te worden, maar is zóó getroffen door de samenwerking der geloovigen, dat hij nu eens in deze, dan in gene kerk de prediking gaat hooren van het Evangelie, dat hem lief is geworden, en Doop en Avondmaal ontvangt hij daar, waar het sacrament wordt bediend, ook aan geloovigen, die geen lidmaat zijn.

Nu heb ik drie vragen.

Ten eerste: welke beslissing acht gij de belangrijkste, die voor Christus, of die voor één der kerken? Om welke beslissing gaat het tenslotte, d.w.z. in het oordeel voor Gods aangezicht? Voor welke beslissing zoudt ge God het innigst danken?

Ten tweede: zijt gij ook dankbaar voor het feit, dat 3 menschen zich bij de Gereformeerde Kerk voegden, mede door het werk eener interkerkelijke evangelisatie?

Ten derde: zijt gij ook nog dankbaar, dat die overige 7 menschen, nadat ze door Christus werden begenadigd, een kring vonden, waar ze Christus kunnen dienen, van Hem hooren, Hem aanbidden?

Hartelijk hoop ik, dat ge bereid zult zijn deze vragen te beantwoorden. Ze kwamen direct in mij op, toen ik Uw laatsten brief las.

Met de meeste achting en collegialen groet,

W. J. KOOIMAN, Ex. Luth. Pred.

9 Juni 1932.

OPEN BRIEF

aan Ds W. J. Kooiman, redacteur van „De Zondagsbode".

Geachte Collega,

Thans met vragen komende, wilt U, als ik het goed versta, dus geen gebruik maken van mijn aanbod, om de gelegenheid hier te vinden tot naast-elkaar stelling a. van officiële gegevens omtrent Uw comité, b. van met hun werkelijkheid strijdende beweringen mijner zijds. Ik neem daar dankbaar nota van, en reken hiermee deze aangelegenheid afgedaan.

Nu, wat die vragen betreft. We nemen drie punten.

I. De inleiding op Uw vragen.

U zegt, geachte collega, dat men in Deventer aan de vragers een antwoord geeft, evenals Paulus en Silas dat deden; hier zinspeelt U blijkbaar op mijn opmerking dienaangaande. Maar ik moet met U van meening verschillen. Op Hand. 16:31a, door U geciteerd, volgt vs 31b. En vooral vs 32. Dit is het VOLLEDIGE antwoord. In vs 31b wordt al dadelijk het „huis" van den „stokbewaarder" in de zaak van zijn behoud betrokken. M.a.w. Paulus en Silas, als boodschappers van „Israël naar den geest" dragen dadelijk de verbondsgedachte, die „Israël naar het vleesch" bedorven had, naar voren; leiden de verbonds-zegeningen over den gekruisten Krios, maar trekken de oude lijn van Israël eenvoudig hierin verder, dat zij de noodzaak van de zichtbaarwording, in het instituutaire, van het verbonds-statuut handhaven. Aangezien dit langs den weg van het sacrament, zoowel volgens de oude en verouderde Israëls-gemeenschap (beslijdenis) als volgens de prediking der nieuwe, wettige Israëls-gemeenschap (doop) gaan moest, m.a.w. langs den weg van het kerk-instituut, moeten we

wijzen? Welneen toch. Dit verschijnsel staat in onzen Bijbel niet op zichzelf. Evengoed als wij in het Nieuwe Testament een verwijzing vinden naar een brief van Paulus aan de Corinthiërs die ons niet is bewaard (1 Cor. 5:9; hier moet gedoeld worden op een brief, die nog aan onzen eersten brief aan de Corinthiërs is voorafgegaan), evengoed kunnen wij in het Oude Testament een verwijzing hebben naar bepaalde profetieën die ons niet zijn bewaard. Zoo vinden wij in het Oude Testament ook herhaalde verwijzingen naar historische geschriften, die geheel voor ons zijn verloren gegaan. Men denke aan het „boek van de oorlogen des Heeron" (Num. 21:14) of het „boek des Oprechten" (Joz. 10:13; 2 Sam. 1:18), en aan de „boeken der koningen van Juda en Israël" of de „boeken der kronieken der koningen van Juda en van Israël", waarvan herhaaldelijk in de Bijbel-boeken Koningen en Kronieken wordt gewag gemaakt, maar waarmee zij geenszins identiek zijn.

Nu behoeven die verloren gegane profetieën over Gog niet heel talrijk te zijn geweest. Ezech. 38:17 maakt wel den indruk vele profetieën op het oog te hebben, want er is sprake van een profeteeren dat „jaren lang" werd voortgezet; maar het getal van de concrete profetieën die op Gog doelden behoeft niet zoo heel groot te zijn geweest. Nevens die concrete profetieën kan de profeet hier namelijk mede op het oog hebben profetieën van algemeen karakter, zooals de hier boven reeds genoemde plaats Jes. 25:5; waaraan ook nog andere zouden kunnen worden toegevoegd, zooals met name Obadja: 15, waar gesproken wordt van den dag des HEEREN die komt over al de heiden-volken. Want wel kunnen wij de strekking van Ezech. 38:17 niet laten opgaan in een verwijzing naar profetieën van zoo algemeen karakter; die plaats moet het oog hebben op concrete profetieën, maar nevens en in verband met die profetieën kan ze zeer zeker ook doelen op algemeene profetieën van Gods oordeel over alle heidenen, waarin natuurlijk ook Gog mede begrepen is.

Wij behoeven ons over het verloren gaan van bepaalde, concrete profetieën niet te verwonderen. Het is wel duidelijk, dat de profeten in den regel veel meer zullen hebben gesproken dan ons in den Bijbel is bewaard. Samuël oefende vele jaren

dadelijk constateeren, dat al dadelijk, in hun eerste, kort-begrip-matige, antwoord het kerk-instituut naar voren komt. De Una Sancta, zoo U wilt. Maar die dan niet in den nevel, doch zichtbaar, tastbaar, hoorbaar, aanwijsbaar; daar, waar dat doopwater ambtelijk wordt uitgestort, daar pretendeeren Paulus en Silas de Una Sancta. Ze weten daarbij bijzonder goed (want er waren Joden in de stad van den „stokbewaarder"), dat er in diezelfde stad, onder de candidaat-vrienden van den straks bekeerden stokbewaarder, menschen zijn (b.v. de vrouwen, voor een deel, van vs 13) die zeggen, en voor een deel voorloopig nog blijven zeggen: de Una Sancta, die is BIJ ONS. Wij, burgers van Deventer, en van andere lieve nederlandsche plaatsen, maken ons maar wijs, dat WIJ zoo erg zitten te tobben met de „Una Sancta"; maar dat is natuurlijk maar onzin. De vraag naar het wettige adres van de „Una Sancta" was TOEN pas brandend. In Philippi, JUUST door de prediking van Paulus en Silas. Of b.v. in de gesprekken van Timotheus en zijn grootmoeder (wanneer is die geboren?) En kijk, terwijl nu Paulus en Silas zachtmoedige menschen zijn, en met die vrouwen, ook met de achterblijvende, aarzelande, graag voorzichtig, en broederlijk, en wat men verder invullen wil, om willen gaan, daar zeggen ze toch tot den man (in hun EERSTE woord) direct, concreet, nuchter, zakelijk: wat U doen moet? niet maar gelooven in den Heere Jezus, maar concreet u laten inlijven in de Kerk, naar haar jongste ontwikkelingsfase, adres daar en daar, en, nergens anders, hoort ge? En nu nog vs 32 erbij: dat kort begrip wordt nu dadelijk concreet, breed, zakelijk in een huis-gesprek uitgewerkt. Geen abstracties, geen oratorie, geen och-mocht-t-nog-es. Neen, zakelijk proza. Christelijk proza. Christelijke nuchterheid. Maar dan zóó beziel, in dat aanwijzen van concrete adressen, en, in dat stelling nemen tegenover de zwakke, nog aarzelande, vrouwtjes, zóó gedreven van den Geest, dat ze, nota bene, eerst hun concrete aanwijzingen geven, en pas daarna ertoe komen, hun bloed te laten afwisschen; en pas na den doop van de familie (verbondsstatuut, als Lydia daar komt gelukwensen, moet ze tot vele voormalige vriendinnen „neen" zeggen, partij tégen haar kiezen!) gaat men eindelijk eens dineeren, of ontbijten. — in gemoede, ik meen, dat dit voorbeeld van Philippi geen Deventer analogie ontmoet. Want U construeert het zóó: we preeken, in het algemeen, over den Christus, en hebben het daarbij niet over kerk, sacrament, bepaald adres. Dan gelooven ze, en dan komen ze (separaat, voeg ik er aan toe, en nog maar partiël) tot kerk, sacrament, en een bepaald, uit de Deventer predikbeurtenbladen afleesbaar, adres. Maar dat is, zoo zeg ik nu op mijn beurt, toch géén Philippi-stijl, collega. Daar — in Philippi — hebben de „mentoren" dadelijk het „concreet", „tijdelijk", het „abstracte", „concreet", het „rijk der hemelen" in de eigen woonplaats aanwijsbaar gemaakt. Zonder dat daarmee over de schuchtere, nog aarzelande, misschien wel wat balsturige achterblijvende vriendinnen van de „gebedsplaats", vs 13, een hoog oordeel werd geveld. Maar vermoedelijk hadden die dames van haar kant ook nog geen heiliger van blaadjes, en redacteuren, om die „Asser", die „farizeeuwsche", Paulus en Silas, wijl ze de „Una Sancta" dadelijk met een adreskaart preekten, uit te schelden. Zulke redacteuren zouden trouwens die achterblijvende vrouwen, die nog niet goed meedurften doen, leelijk hebben beschadigd, naar de ziel. Gelijk zij vandaag er nog velen beschadigen, met al hun lyrische ontboezeningen; waarvan men

lang het ambt van profeet uit, maar hoe weinige zijn de woorden die ons van hem zijn bewaard. Elia en Elisa zullen ook wel meer, veel meer hebben gezegd dan het weinige dat ons van hun woorden in de boeken der Koningen is bewaard. En ook de profeten, van wie we een breedere schriftelijke nalatenschap hebben, zullen wel meer hebben gepredikt dan ons staat beschreven. Dit alles kunnen we gereedelijk aannemen; maar nu hebben we in Ezech. 38:17 een duidelijk bewijs dat het zoo is, want hier wordt verwezen naar bepaalde profetieën, die we in onzen Bijbel niet hebben. Ezechiel's hoorders kenden die profetieën nog wel, maar wij kennen ze niet meer. Voor ons is dat ook niet nodig; want ware het nodig dan zouden ze ons wel bewaard gebleven zijn. In de Heilige Schrift heeft God alles doen teboekstellen wat voor onze zaligheid van noode is, om Hem te kennen en Jezus Christus dien Hij gezonden heeft. Maar dat is niet alles wat Hij aan Israël door zijn profeten heeft laten prediken. Het is volkomen genoegzaam, ons ontbreekt niets; maar het is toch niet alles wat Israël heeft gehad.

En hiermede kunnen wij van de profetie tegen Gog afstappen. Slechts op dit eene willen wij nog wijzen. In Openb. 20:7-10 wordt deze profetie beschouwd als eene voorafschaduwing van wat daar omtrent de laatste geweldige worsteling tusschen Satan en Christus, de wereld en de kerk, aangekondigd wordt. Het zal ons nu niet moeilijk vallen te begrijpen waarom juist aan Ezech. 38 en 39 de kleuren en trekken voor de schildering van dien eindstrijd zijn ontleend. Antiochus Epiphanes, de verbitterde vijand der Joden, is het sprekende type van den antichrist (men zie hiervoor Dan. 7 in vergelijking met Dan. 8). Wordt nu, gelijk wij vonden, in Gog de Seleucidische macht geteekend, zooals die zich met name in Antiochus Epiphanes tegen de Joden heeft gekeerd, dan is het zeer begrijpelijk, dat de teekening van Gog het materiaal heeft geleverd om de laatste worsteling te schilderen, waarmee de geschiedenis dezer wereld ten einde loopt.

G. Ch. AALDERS.